

"Mukaan otamme vain..." "Kaikkein tärkeimmät! Sanoit tuon jo!" "Kaikki ylimääräinen on jätettävä..." "Ya Allah! Milloin tämä loppuu?" Amira katsoi kärsivästi olohuoneen ja keittiön välillä laukkaavaa isäänsä ja sitten takanaan seisovaa äitiään, jonka otsaa koristi v-kirjaimen muotoinen ryppy. "Tiedetään, tiedetään!" Amira huudahti tuskaisesti äidilleen ja heilautti kättään mielenosoituksellisesti ilmassa. "Ei koskaan Jumalan nimeen..." Ryppy äidin otsalla hälveni hieman. "Menen huoneeseen lukemaan", Amira huokaisi luovuttaneena ja paiskasi tiiliskiven kokoisen kirjansa kannet niin lujaa yhteen, että olohuoneen mahonginvärisellä nahkasohvalla istuva pikkusisko kirkaisi. Amira huokaisi toistamiseen ja juoksi tiehensä ennen kuin siskon viereen istahtaneella äidillä olisi aikaa torua häntä. Tuttu ryppy oli taas ilmestynyt äidin otsalle. Mariam istui kärsivällisenä sohvalla samalla, kun äiti letitti hänen pitkiä hiuksiaan. Tyttö istui liikkumattomana kuin patsas, vaikka äidin pitkät kynnet ja sormien kultasormukset takertuivatkin tämän tästä hänen karheisiin hiuksiinsa ja saivat päänahan nipistelemään. Mariam oli kuitenkin tottunut siihen. Todellisuudessa hän oli jopa hieman ylpeä itsestään. "Tytön päälle voisi heittää sangollisen neuloja, eikä hän sanoisi mitään", äitikin oli joskus sanonut. Mariam katseli levollisena isänsä pitkää laihaa hahmoa, joka oli pysähtynyt keskelle olohuoneen vaaleanruskeaa mattoa. Tosin matto oli muuttanut väriä. Oli valkoista, mustaa, punaista, pystyraita ja ruutuja. Isä oli levittänyt koko vaatekaappinsa sisällön olohuoneen lattialle. "Paitameri!" Mariam huudahti innoissaan ja heilautti käsiään yhteen. "Mariam!" äiti älähti, kun hänen sormensa takertuivat tytön hiuksiin, ja viimeistelemätön letti alkoi purkautua. Isän silmät olivat jäätyneet tuijottamaan mattoa peittävää vaatteiden virtaa. Hän ei näyttänyt huomaavan tyttärensä hiusten kanssa tappelevaa vaimoaan, saati Mariamia, jonka keskittymiskyky oli hyvää vauhtia loppumaisillaan toisen lettikierroksen alussa. "Edes kallein arganoljy ei saisi näitä hiuksia sileiksi", Mariamin äiti mutisi, mutta kukaan ei pistänyt merkkeille hänen sanojaan. Mariam seurasi katseellaan, kuinka isä taitteli kaksi paitaa, yhden valkoisen, toisen ruudullisen, pieneksi rullaksi ja asetti ne varovasti nojatuolille maastonvihreän repun päälle. "Miksei Amiran pidä pakata?" hän kysyi hiljaa irrottamatta katsettaan repusta. Mariam tunsu hennon ilmavirtauksen niskassaan ja kääntyi katsomaan äitinsä tyyniä kasvoja, joita sininen silkkihuivi kevyesti kaarsi. Tummanruskea hiussuortuva oli paennut äidin kasvoille ja se melkein peitti toisen hänen kastanjanruskeista silmistään. Mariam tiesi, miksi äiti oli huokaissut. Tämä oli jo viides, tai kenties kuudes kerta, kun hän oli toistanut saman kysymyksen. Oli vaikea pysyä enää laskuissa. Vastaus vain tuntui joka kerta yhtä riittämättömältä. "Amira tulee vasta myöhemmin", äiti selitti, "hän tulee perässä sitten mummin ja ukin kanssa. Heille on helpompaa, kun on edes yksi nuori matkassa." Nyt oli Mariamin vuoro huokaista. Ehkä seitsemäs kerta olisi erilainen. Vai olisiko se jo peräti kahdeksas? Amira hiipi äänettömästi olohuoneen kynnykselle ja katseli sohvalla istuvaa pikkusiskoaan, joka oli ristinyt kätensä polvien päälle ja painanut päänsä käsiinsä. Kuinka monet kerrat Amira olikaan nähnyt siskonsa tuossa asennossa. Mariamia vaivasi jokin. Taas. Mutta oliko harminaiheuttaja vain se pieni hämähäkki, joka oli valvottanut pikkusiskoa edellisyönä vai oliko se jotain muuta? Kenties heidän lähtönsä? Amira pudisti päätään itsekseen. Sisko oli liian nuori ymmärtämään, mistä oli oikeasti kyse. Tai ainakin hän toivoi niin. "Mariam", Amira sanoi ja heilautti kädessään roikkuvaa kangasnukkea ilmassa niin, että pikkusisko näki sen, "tulisitko hetkeksi tänne?" hän kysyi, vaikka tiesi kysymyksen turhaksi. Pelkkä nukan näkeminen sai Mariamin hyppäämään kuin saalin nähnyt tiikeri ylös sohvalta ja repimään sitä siskonsa kädestä. Amira ei kuitenkaan päästänyt irti nukan kangaskädestä, vaan veti sen toisessa jalassa roikkuvan siskonsa mukanaan keittiöön. "Aziza, Aziza!" Mariam kiljahteli iloisena. "Mariam, rauhoitu – " "Aziza, Aziza!" "Mariam! Minulla on tärkeää asiaa!" "Aziza, Aziz – " "Mariam!" Amira sai siskonsa vihdoinkin vaikenemaan. Hän laskeutui polvilleen

Mariamin eteen ja puristi siskonsa ohuita olkapäitä käsiensä välissä. Äiti ei turhaan kutsunut Mariamin silmiä mantelisilmiksi, hän mietti. Tismalleen samanlaiset kuin Amiralla itsellään. Tytöstä tuntui, kuin hän katselisi seitsemän vuotta nuorempaa versiota itsestään. Samanlaiset korkeat poskipää, pitkä, ei liian leveä, muttei toisaalta kapeakaan nenä, tuuheat kulmakarvat ja pörröinen kiharapilvi pään päällä. Pikkusisko puri jo valmiiksi rohtuneita huuliaan katse vakavoituneena. "Onko se jotain vakavaa?" hän kysyi hiljaa. "Ei, ei ole", Amira virkkoi nopeasti ja koetti naurahdella, muttei saanut aikaan, kuin tukahtuneen henkäyksen. Mariam ei onneksi näyttänyt huomaavaan mitään. "Haluan vain, että... että pidät Azizasta niin hyvää huolta, kuin vain saatat. Haluan nähdä sen vielä", Amira lausui yhteen hengenvetoon, "lupaatko?" Mariamin huulet kaartuivat ja paljastivat samalla valkoisen maitohammasrivistön. Hän näytti huojentuneelta, kun kyse olikin vain nukesta. "Sehän on ihan helppoa!" Mariam hihkaisi. "Amira, hillitse siskoasi!" äidin käskevä ääni kuului olohuoneesta, mutta hänen sanansa puhalsivat Amiran korvien läpi. Tyttö oli istunut keittiön pöydän ääreen ja katseli hymyillen, kuinka Mariam pyöri tanssahdellen tiskialtaan vieressä pidellen kangasnukkea huolellisesti käsivarsillaan kuin vastasyntynyttä lasta. Äiti ilmestyi keittiön kynnykselle, avasi ja sulki suunsa heti perään, kun huomasi keittiössä hyppelävän Mariamin. "Lupasin Amiralle pitää Azizasta-", Mariam huudahti kirkkaalla äänellään, piti pienen tauon ja hyppäsi tasajalkaa eteenpäin, "niiin hyvää huolta kuin vain pystyn!" Amira tunsu äidin katseen siirtyvän pikkusiskosta häneen, muttei irrottanut katsettaan Mariamista. "En tiennyt, että nukke on sinulle noin tärkeä", äiti virkkoi kummastellen. "Ei se olekaan", Amira vastasi. Sillä oli tummanruskeat nappisilmät, beesin värinen iho, ruusunpunaiset hymyhuulet ja vaaleanruskeat lankahiukset. Sen raajat taipuivat helposti eteen, taakse ja sivuille. Amira oli ommellut sille kauniin taivaansinisen mekon, jonka olkaimia koristivat kultaiset napit. Se oli kuitenkin satuttanut itsensä, toisen jalan ommel oli purkautunut puolisen senttiä. Mariam sitoi pienen punaisen kankaanpalan nukan toiseen jalkaan, hänhän oli luvannut pitää Azizasta mahdollisimman hyvää huolta. Mariamin huoneen ulkopuolelta alkoi kuulua askeleiden ääniä. Ensin nopeaa ja kevyttä askellusta, sitten raskaampia harppauksia. Äiti ja isä kävelivät huoneen ulkopuolella. Mariam oli oppinut tunnistamaan heidän askeltensa äänet jo kaukaa yhtä lailla, kuin heidän tapansa avata ulko-ovi tai tiskata astioita keittiössä. "Hermostuttaako sinua?" äidin ääni kuiskasi. Isän raskas huokaus työntyi oven läpi Mariamin korviin. "Ins'allah, jos Jumala suo, pääsemme kaikki perille", isän matala ääni virkkoi. Mariam kuunteli hengittämättä, kuinka raskaat askeleet loittonivat hitaasti. Yhtäkkiä ne pysähtyivät, ja isän ääni sanoi: "Pyydä Amiraa vielä hyvästelemään siskonsa." Mariam loikkasi Aziza kädessään koskemattomaan sänkyynsä ja veti peiton nopeasti ylleen. Hän risti kätensä jalkojensa päälle ja painoi päänsä käsiinsä. Hiljaa avautuvan oven raosta puski valoa sisälle hämääseen huoneeseen. Mariam olisi tiennyt jo ilman isääkin, kuka tulija oli. Oli vain yksi, joka osasi avata oven yhtä äänettömästi. "Mariam, nukutko sinä jo?" Amira kuiskasi. Mariam nosti päänsä käsistään, ja Amira kömpi hänen viereensä sängyn reunalle. "Min..." "Tulitko sinä hyvästelemään minut?" Mariam töksäytti ennen kuin Amira ehti pidemmälle. Kuului pieni henkäys, joka muistutti Mariamista yhtä paljon naurahdusta kuin itkuista hengenvetoa. Amira käänsi katseensa pois Mariamista ja tuijotti ulos huoneen pienestä tuuletusikkunasta. "En tietenkään tullut..." hän sanoi hiljaa. "Miksi isä sitten sanoi niin?" Mariam kysyi ja korotti ääntään niin, että Amira nosti sormen suunsa eteen. Mariamista se tuntui turhulta, kaikki olivat kuitenkin hereillä. Äidin nopeat askeleet kuuluivat jostain olohuoneen suunnalta, ja huoneeseen kantautuvasta narinasta päätellen, isä yritti saada olohuoneen vanhaa piirongin laatikkoa auki. "Kuuntele", Amira sanoi ja ojensi kätensä Mariamia kohti. Mariam asetti Azizan varovasti nojaamaan tyynyään vasten ja tarttui molemmilla käsillään

isosiskonsa käteen. "Te lähdette huomenna, emmekä me näe vähään aikaan..." Amira selitti, "auts, älä purista noin lujaa!" Mariam höllensi otettaan, muttei päästänyt irti Amiran kädestä. Sen sijaan hän alkoi näperrellä siskonsa virkattua käsikoruja. "Tämä on meidän kaikkien parhaaksi", Amira sanoi ja veti toisen kätensä varovasti irti sisarensa otteesta, "ymmärräthän sinä?" Mariam nyökkäsi hiljaa. "Minä menen nyt", Amira kuiskasi ja kohottautui halaamaan Mariamia. Mariam sulki silmänsä ja levitti kätensä siskonsa ympärille. Hän tunsu nenässään tutun sekoituksen vaniljaa, ambraa ja myskiä ja puristi käsiään vielä lujempaa yhteen. "Laula vielä jotain", Mariam pyysi. Ja Amira lauloi. Sulje silmäsi, niin olet melkein perillä Hengitä syvään ja kuuntele tuttua sävelmää Päästä irti kädestä, joka sinua pitelee Ja pääset vihdoinkin perille, minun luokseni Päästä irti kädestä, päästä irti kädestä Azizan kiiluvat nappisilmät tuijottivat tyhjyyteen Mariamin vieressä, paikassa, jossa Amira itse olisi halunnut viipyä pidempään. Hän olisi halunnut jäädä nukkumaan siskonsa viereen, herätä aikaisin aamulla kukon korviasärkevään herätyshuutoon ja autuaasti todeta, että olisi vielä liian aikaista nousta. Amira otti Azizan käteensä ja tuhahti itsekseen. "En tiennyt, että nukke on sinulle noin tärkeä." Väärin, niin väärin. Ei Aziza merkinnyt hänelle mitään, vain Mariam merkitsi. Mutta Mariam ja Aziza olivat kuin kuu ja tähti. Siellä, missä Mariam oli, oli myös Aziza. Eikä Mariam olisi huomenna enää hänen luonaan. Mariam tarrautui äitinsä hameen helmaan. Kova puheensorina pauhasi hänen korvissaan kovempaa, kuin aamuhämärässä rantaan lyövät aallot. Ihmiset ahtautuivat mahdollisimman lähelle rantavedessä kelluvaa mustaa kumiveneettä, kaikki halusivat päästä ensimmäisenä kyytiin. Mariam pelkäsi hukkuvansa väenpaljouteen, ja äidin helma tuntui ainoalta pelastusrenkaalta toisiinsa törmäilevien ihmisten keskellä. Tummapukuinen kivikasvoinen mies viitteli ihmisiä astumaan veneeseen. Kumiveneen päässä oleva valkoinen moottori tömähteli rantahiekkaan aaltojen mukana. Mies ja kaksi nuorta poikaa kävivät istumaan veneen toiseen päähän, heidän jälkeensä laidan yli nostettiin iäkäs mustaan burkhaan kääritynyt nainen, ja pian kivikasvoisen miehen viileä katse tavoitti äidin helmassa roikkuvan Mariamin. "Jalla jalla, vauhtia! Tyttö seuraavaksi", mies huudahti ja komensi Mariamia kädellään lähemmäs. "Tulen heti perässä", äidin ääni kuiskasi Mariamin korvaan, ja tyttö asteli nieleskellen rantaviivaa kohti. Kylmä merivesi tavoitti hänen jalkansa ja sai ruskeat sandaalit tuntumaan raskailta. Mies ojensi kätensä nostaakseen Mariamin kyytiin. Hänen katseensa osui tytön toisessa kädessä rokkuvaan Azizaan, ja kivettyneet kasvot murtuivat hieman. "Pidä huolta ystävästäsi", hän mutisi karhealla äänellään Mariamin korvaan nostaessaan tämän veneeseen. Kaksi poikaa veneen päästä tulivat ottamaan hänet vastaan. Aalto pyyhkäisi rantaa ja toi tutun ilmeettömän katseen mustapukuisen miehen kasvoille. Mariamin pää kolahti vieressä istuvan nuoren tytön olkapäähän. Veneessä oli vaikea pysyä paikoillaan. "Anteeksi", Mariam sanoi, "taas." Tyttö käänsi katseensa Mariamiin ja nykäisi melkein niskaan valahtanutta vaaleanpunaista huiviaan tiukemmin päänsä päälle. "Ei se haittaa", hän sanoi ovelasti hymyillen ja jatkoi kuiskaten: "minäkin potkaisin vahingossa tuota naista olkapäähän..." Mariam katsoi tytön edessä istuvaa äitiään, mutta päätti olla hiljaa. Isän pää pilkisti esiin kymmenien muiden miesten keskeltä veneen toisesta päästä. Täyteen ihmisiä ahdettu vene keikkui aaltojen tahtiin, ja matkustajat huojuivat kuin palmut kovassa tuulessa niiden mukana. Mariamin katse vierihäntä ympäröivissä ihmisissä. Oli surullisia kasvoja, mieteliäitä ilmeitä ja samanlaisia kivikasvoja, kuin rannalla olleella miehellä. Vain muutamalla oli päällään auringonkeltainen pelastusliivi. Jotkut olivat sulkeneet silmänsä ja mutisivat itsekseen, toiset keskittyivät puristamaan veneen reunaa itseään vasten, jotta eivät horjahtaisi kyydistä. Niin Mariamkin teki. "Minä olen Khalida", tyttö Mariamin vieressä sanoi yllättäen, "entä sinä?" "Mariam. Ja tämä tässä on Aziza." Mariam veti nukan esiin kainalostaan. Khalidan pyöreät silmät näyttivät

surullisilta. "Minä en saanut ottaa nukkeani mukaan... mutta isä sanoi, että saan uuden, kun päästään perille." Mariam empi vähän aikaa, mutta ojensi sitten Azizan Khalidalle. "Voit pidellä sitä, jos haluat." Khalida otti nukan tyytyväisenä syliinsä ja leikitteli sormillaan sen pitkällä lankahiuksilla. "Ollaankohan me kohta jo perillä?" hän huokaisi ja katsoi Mariamin ohi merelle. "Toivottavasti", Mariam vastasi. "Tiedätkö sinä minne me mennään?" Mariam pudisti päätään vaiteliaana. "En minäkään", Khalida sanoi ja ojensi Azizan takaisin, "mutta isä sanoi, että siellä on kaikki paljon paremmin kuin kotona." Mariam näki Amiran kasvot sänkynsä vieressä ja muisti hänen sanansa. Tämä on meidän kaikkien parhaaksi. "Niin kai", hän mutisi hiljaa. "Isä lupasi myös, että pääsen kouluun!" Khalida innostui, "toivottavasti me päästään samalle luokalle!" Mariam ei ehtinyt avata suutaan, kun valtava aalto pyyhälsi veneen ali ja heitti hänet polvilleen veneen nahkeaa kumilattiaa vasten. Hän tunsu niskassaan kylmän meriveden suudelman. Aallot rikkoutuivat veneen laitaa vasten, ja vettä pärskähteli laidan yli sisäpuolelle. Kiljahduksia, huutoa, vauvan itkua... "Veneessä on reikä!" joku karjaisi. Mariamin silmissä pyöri. Khalida oli kadonnut hänen vierestään. Hän yritti istuutua, mutta meren vuoristorataa oli mahdoton pysäyttää. Kauhuissaan olevat ihmiset horjahtelivat lattialla konttaavan Mariamin yli, ja tyttö yritti painautua veneen reunaa vasten. Hän tarrautui toisella kädellään veneen laitaan ja puristi toisella Azizaa. "Mariam! Täällä!" äidin heikko huuto kuului kymmenien ohi pyyhälvien jalkojen läpi. Mariam erotti äitinsä hennon hahmon muutaman metrin päässä, mutta naamaan roiskuva merivesi esti häntä huutamasta takaisin. Äiti tönäisi kaksi miestä edestään ja kompuroi lähemmäs. "Mariam! Ojenna minulle kätesi!" hän huusi. Mariam ravisti märkiä otsahiuksiaan kasvoiltaan, suolainen merivesi kirveli silmiä. "Mariam, kätesi!" "En voi!" Mariam kiljaisi takaisin. Hän ei uskaltanut päästää irti veneen reunasta, ja toisessa kädessä oli Aziza. "Päästä irti nukesta!" Mariam katsoi kauhistuneena äitiään otsahiusten läpi. Hän pudisti päätään. Ei, ei koskaan. Hän ei päästäisi Azizasta. "Mariam, ole kiltti!" äiti aneli ja tunki kättään eteensä kyykistyneen miehen ja vanhan naisen välistä Mariamia kohti. Mariam erotti vaivoin, että äidin kultasormukset olivat poissa. Hänen oli suljettava silmänsä suolaisen meriveden iskuilta, ja kun kaikki hänen ympäriltään pimeni, Amiran laulu alkoi soida hänen korvissaan. "Sulje silmäsi, niin olet melkein perillä. Hengitä syvään ja kuuntele tuttua sävelmää." Mariam ei muistanut enempää. Hän pyöritti laulua päässään uudestaan ja uudestaan. Se ei auttanut. Hänen sydäntään puristi, ei pelosta, vaan ikävästä. Hän halusi olla Amiran luona, hän halusi olla perillä. Äidin vaimea ääni sekoittui hänen päässään ihmisten pelonsekaisiin huutoihin ja päässä soivan laulun sanoihin. Veneen pohjalle kertynyt vesi kasteli jo hänen nilkkansa. Mariam raotti silmiään ja näki, kuinka valtava aalto jyrisi eteenpäin venettä kohti. Silloin hän muisti. "Päästä irti kädestä, joka sinua pitelee. Ja pääset vihdoinkin perille, minun luokseni. Päästä irti kädestä, päästä irti kädestä." Ja juuri ennen kuin valtava aalto otti veneen kosteaan syleilyynsä, Mariam päästi irti Azizan läpimärästä kangaskädestä. "Angeline! Älä koske siihen!" Gabriella huusi ja juoksi siskonsa perään. Kuuma hiekka poltteli hänen paljaita jalkojaan, oli ollut virhe ottaa kengät pois. Niin, ja kenties vielä suurempi virhe ottaa Angeline mukaan rannalle. Pikkusiskoa ei pidätellyt mikään. Äidin mukaan kaikista parhaimmat rannat sijaitsivat Lampedusassa, mutta Gabriella ei ymmärtänyt, kuinka hän voisi edes nauttia niistä, jos Angeline oli koko ajan roikuttava käsipuolella. Sitä paitsi olihan niitä rantoja kotona Sisiliassakin. "Älä koske siihen!" Gabriella huudahti uudestaan, kun pikkusisko kumartui nostamaan jotain rantahiekasta, "mikä se edes on?" "Ei mitään vaarallista", Angeline rauhoitteli, "sehän on... sehän on nukke!" Gabriella istuutui voipuneena kuumalle hiekalle ja katsoi, kun Angeline huuhtoi hiekkaista kangasnukkea rantavedessä. "Se on jätetty tänne aivan yksin", Angeline sanoi vakavana ja puristi vettä pois nukan solmuun kiertyneistä lankahiuksista, "kukaan ei ole varmaan koskaan

rakastanut sitä...” ”Niin kai”, Gabriella tuhahti, ”sinähän voit yrittää pitää siitä parempaa huolta.”